

REVISTA ECONOMICĂ.

Organ financiar-economic.

Organul oficial al „Solidarității“, asociațiune de institute financiare ca însoțire.

Apare odată pe săptămână.

Membri ai asociațiunii „Solidaritatea“ sunt:

Agricola, (Ecica), Agricola, (Hunedoara), Agricola, (Lugoș), Agricola, (Sebeșul-săsesc), Albina, Ardeleana, Arișana, Arina, Armonia, Astra, Auraria, Aurora, (Baia-mare), Avrigeana, Bănățana, Banca Poporală, (Caransebeș), Banca Poporală, (Dej), Banca Poporală (Arpașul-inf.), Beregsana, Berzovia, Bihoreana, Bistrițana, Bocșana, Brădetul, Buciumana, Cassa de împrumut ca însoțire, (Bicaz) Cassa de păstrare, (Mercurea), Cassa de păstrare (reuniune), (Săliște), Câmpiana, Cârțișoreană, Chiorana, Chișeteiana, Codreana Comuna, Concordia, (T. Uzdin), Cordiana, Coroana, (Bistrița), Coroana, (Timișoara), Corvineana, Creditul, Crișana, Cugiereana Decăbal, Detunata, Doina, Drăganul, Dunăreana, Economia, (Cohalm), Economul, Făgetana, Fortuna, Frăția, Frățietatea, Furnica, Geogeană, Gloria, Grănițerul, Hațegana, Hondoleana, Insoțire de credit, (Vestem), Institut de credit, (Mehadia), Institut de credit, (Gavoșdia), Isvorul, (Sângeorgiu), Isvorul, (Sebeșul-inf.), Iulia, Lăpușana, Ligediana, Lipovana, Luceafărul, Mărgineana, Mercur, Mielul, Minerva, Munteana, (Corniareva), Murășiana, Murășianul, Nădlăcana, Negoitul, Nera, Noiana, Olteana, Oraviciana, Orientul, Panciovana, Patria, Piatra, Plugarul, (Cacova), Plugarul, (Săcădate), Poporul, (Lugoș), Poporul, (Săliște), Porumbăceana, Progresul, Racoșana, Reuniunea de împrumut și păstrare, (Iva-mare), Rîureana (Cap. Mănăstur), Săcana, Sătmăreana, Sebeșana, (Caransebeș), Sebeșana, (Sebeșul-săsesc), Selăgeana, Sentinela, Șercăiana, Sîlvania, Șoimușana, Someșana, Speranța, (Hosman), Steaua, Târnăveana, Țibleșana, Timișana, Ulpiana, Uniea, Vatra, Victoria, Viitorul, Voileana, Vădeasa, Vulturul, (Sănmărtin), Vulturul, (Tâșnad), Zărândeana, Zlăgneana.

Prețul de prenumărare:

pe 1 an K 12—, pe 1/3 an K 6—

Redactor responsabil:

CONSTANTIN POPP.

Taxa pentru inserțiuni:

de spațiul unui cm² câte 10 bleri.

Cum trebuie să-și chivernisească micul capitalist averea?

Când vorbim de micul capitalist înțelegem pe intelectualul român, pe țaranul cu carte, pe negustorașii și industriașii noștri. Am putea zice cu un cuvânt pe majoritatea oamenilor noștri, cari trăiesc din venite mici, și cari în același timp fac totuși și unele economii. Micul capitalist nu ajunge nici când în plăcuta situație se poate trăi după renta capitalului său economisit, din simplul motiv, că nu poate pune atâta de-o parte, ca la bătrânețe se trăiască după renta economiilor sale. Prin urmare, el poate ști dinainte că nu e chip să ajungă la un capital considerabil, abstracție făcând de cazul că ar face o moștenire mai mare, ceea ce sunt cazuri de tot izolate.

Foarte bine. Întrebăm acum procede micul capitalist, corect și cu precauție, când toate economiile lui le plasează să zicem în depuneri spre fructificare? Nu. Căci prin depozite spre fructificare, numai arareori va ajunge un econom mic, fie cât de cruțător se știe înainte, cam ce capital poate să-și adune cu timpul, făcând economii la o casă de păstrare sau bancă de economii. Azi depune ceva, mâne iar ceva, în fine o vreme oarecare face economii regulate, dar fără a fi constrâns la aceste chiverniseli în mod sistematic. Deci oricare mic capitalist va trebui să-și împartă sumele cruțate în două

feluri. Și anume o parte o va plasa în economii făcute în libele de depuneri, iar altă parte o va folosi mai rezonabil făcând o asigurare de viață potrivit puterilor sale de economisire.

Prin aceasta el ajunge să aibă de o parte un capital disponibil ori și când în libelul de depunere, pe de altă parte el are siguranța și conștiința a ști cât poate să cruțe pe seama urmașilor săi dinainte. O părticică mică din cruțările sale, micul capitalist o poate plasa în lozuri, dar numai în lozuri cotate la bursă, cari totdeauna își au valoarea lor. Aici renunță la o mică dobândă, însă are șanse de a deveni peste noapte bogat. Apropos la lozuri, este un caz tipic, ministrul de justiție ungar de odinioară Desideriu Szilágyi. De acesta se spune, că la moartea lui toată averea, ce s'a găsit după el au fost numai — lozuri de stat. — De ce? Szilágyi eră om foarte cuminte, eră neînsurat, și fără avere. Cu toate venitele ce le aveă ca ministru, și ca profesor universitar, cheltuiă mult. și nu putea pune nimic, sau foarte puțin la o parte.

Ce și-a zis el: Cu economiile mele ce le pot face, n'am să ajung nici odată să mă aleg cu ceva din dobânda lor. Deci mai bine renunț la interese, și-mi plasez banii ce-i pot cruța, în lozuri. Cel puțin am cu atât mai mare șanse de câștig și a deveni odată bogat. Ei bine nu s'a întâmplat așa, și poate de cumpără lozuri mai puțin, ar fi putut lua oarecare dobândă făcând depuneri spre fructificare, iar mai ales dacă se asigură pe

termin putea să ia și un capital considerabil până când trăia încă.

De aceea zicem noi, cea mai bună chiverniseală a micului capitalist sunt *depunerile, efectele¹ și asigurarea pe viață*. Aceste trei feluri de economii ar trebui să le aibă în vedere ori ce mic capitalist, care știe să-și chivernisească bine și în felul cel mai potrivit micile lui economii de capital.

E. B.

Dela „Banca Generală de asigurare“.

În ultima ședință lunară a Comitetului dirigent al „Băncii generale de asigurare“, ținută la 5 I. crt., s'au prezentat diferite rapoarte și s'au discutat diferite chestiuni despre cari credem de potrivit să informăm și pe cetitorii noștri.

I. S'a prezentat un *raport de afaceri pe gestiunea celor trei luni a anului curent*, despre cari s'a compus următoarele tablouri comparative:

a) afaceri de asigurări contra focului.

Luna	Nr. ofertelor întrate	Suma valorilor asigurate	Premii anuale încasate
Ianuarie	189	K 1 007,852—	K 2,190 32
Februarie	378	K 1.306 009—	K 3,755 68
Martie	515	K 2.022,149—	K 5,908 99
Total	1082	K 4.336,010—	K 11,852 99

b) afaceri de asigurări asupra vieții.

Luna	Numărul și suma ofertelor	Numărul și suma polițelor emise	Premiile anuale
Ianuarie	28 K 133,500—	10 K 60,000—	K 2,842 10
Februarie	40 K 184,000—	28 K 103,000—	K 4,641 19
Martie	52 K 246 200—	35 K 153,200—	K 6,561 23
Total	120 K 563,700—	73 K 316,200—	K 14,044 52

Rezultă din aceste tablouri comparative, că afacerile „Băncii generale de asigurare“ sunt în progres continuu, care ne îndreptățește să sperăm la o dezvoltare sigură, mai cu seamă dacă considerăm că de prezent banca noastră nu are organizat decât un mic teren din teritoriul locuit de poporul nostru. Cu toate acestea — după cum vedem — a emis în afacerile de foc 1082 polițe pentru valori de K 4.336,010— cu un incasso anual de K 11,852 99. Tot asemenea s'a ajuns rezultat multumitor la afacerile de asigurări asupra vieții. La aceste suma ofertelor întrate este de cor. 563,700—, iar a polițelor emise de Cor. 316,200— cu un incasso anual de Cor. 14,044 52. Pendente sunt 47 de oferte pentru un capital de Cor. 247,500— și aceste oferte vor fi însă rezolvite în timpul cel mai scurt. Peste tot în decursul primelor sale 3 luni de activitate banca noastră de asigurare a ajuns la un incasso de cca Cor 26,000—.

¹ Sub efecte înțelegem nu numai lozuri, ci și acții și scrisuri financiare. Dar mai ales acestia din urmă le preferăm acțiilor.

Astfel de rapoarte trilunare — conform hotărârii Comitetului dirigent — se vor publica regulat și de aci înainte, prin ce rapoartele lunare, publicate până acum, vor încetă.

II. Deja în raportul nostru de pe luna Februarie, publicat la începutul lunii trecute am fost amintit că proviziile din asigurările de viață, cedate institutului au fost de Cor 1,002 38 exprimându-ne speranța că suma acestor proviziuni cedate va crește lună de lună. Azi suntem în poziție să raportăm că la finea unei Martie aceste provizii au fost de Cor 2.771 06

III. Ce privește lucrările de organizație s'a raportat a) pentru agentura din Orăștie, care funcționează deja, a fost concretizat funcționarul „Ardeleni“ dl Simion Damian; b) pentru agentura din Hunedoara, pusă sub auspiciile băncii „Agricola“ a fost angajat dl Virgil Comșa, funcționar la numita bancă; c) în Maros-Vásárhely s'a instalat o agentură în legătură cu filiala „Albinei“ și „Luminei“. Ca conducător la această agentură a fost angajat dl Alexandru Tămaș, fost funcționar de asigurare la alte bănci; d) în Săliște agentura a fost concretizată dlui director al „Căseii de păstrare“ Constantin Herța, cu aceea că în această localitate va fi rugată și banca „Poporul“ să sprijinească noua noastră bancă de asigurare, și e) s'au mai instituit agenturi în Șercaia la banca „Șercaiana“, în Cincul mare la „Armonia“ și în Arpașul de jos la filiala „Furnica“.

IV. În privința organizației viitoare, s'a raportat că cu jumătatea lunii curente se vor deschide agenturile principale din Arad și Timișoara și se vor începe lucrările de organizare în părțile nordice: Clujul, Dejul, Bistrița, etc. Peste tot s'a constatat că lucrările de organizație — din împrejurări ușor de înțeles — merg mai încet decât așteaptă publicul. Cu toate acestea conducerea băncii își dă silința așa că cât să va putea mai îngrabă întreg terenul de acțiune să fie organizat.

Banca generală de asigurare.

(Urmare și fine).

Cred, Domnilor, că din cele expuse până aci, am putut dovedi, ca obiecțiunile ce se fac relativ la lipsa de rezerve sunt fără temei și o născocire copilărească. Din contra orice om cuminte va fi putut înțelege — și îmi pare bine că am avut prilej să insist câteva momente asupra acestei chestiuni — că Banca noastră de asigurare a luat toate cautelele de lipsă ca interesele asiguraților să fie în prima linie servite și paralel cu acestea și interesele ei proprii

O altă obiecțiune cu care unii caută să înstrăineze publicul nostru este și afirmațiunea că capitalul social al Băncii noastre de asigurare n'ar fi destul de mare. Față cu această

afirmațiune, ținem să spunem că capitalul social în organizația unei bănci de asigurare are un rol mai puțin însemnat. Dovadă că sunt și azi o mulțime de societăți de asigurare — cu deosebire în străinătate — al căror capital social vărsat este chiar mai mic ca al societății noastre și cu toate sunt aceste foarte bine repute. Ba sunt chiar și multe bănci mari sau cari se pretind mari, cari nu au capital social cu mult peste al băncii noastre. Din contră banca noastră ce privește capitalul ei social stă cu mult mai bine ca alte societăți de asigurare. Capitalul ei este întreg și în condițiunile cele mai bune și mai sigure plasat. În schimb la alte bănci de asigurare, adeseori capitalul e absorbit de cheltuieli, iar întrucât și rămâne pentru circulațiune e plasat în condițiuni nu tocmai de invidiat. Astfel ce se atinge de chestinnea capitalului social, poate fi ori și cine încredințat, că acela e suficient și dacă prosperitatea băncii ar fi condiționată și de capitalul social, această prosperitate ar urmă mai curând de cât s'ar crede.

Rezumând după toate acestea cele expuse până aci, rezultă ca pentru misiunea ce are a îndeplini Banca noastră de asigurare în ușurarea progresului neamului nostru, ea dispune de toate condițiunile pentru a-și putea îndeplini aceasta misiune. Are condiții de afaceri și taxe de asigurări cu care poate luă concurența cu ori și cine; iar prin felul cumpătat și precaut prin care și-a întocmit politica sa de afaceri, poate oferi garanție pentru ori și ce om cu pricepere și voința de a o înțelege. — Are, în sfârșit, și oameni, cari vor să lucreze pentru scopurile ei și tot ce-i mai trebuiește este: sprijinul, ajutorul publicului nostru românesc.

E o lege a firii, Onorată adunare, că factorii unui organism numai atunci pot produce rezultate, când toți sunt în lucrare. Indată ce unul — unul singur numai — e în nelucrare, încercările celorlalți — ori cât de mulți ar fi — rămân zadarnice. Așa este și cu noua noastră întreprindere. Activitatea celor ce s'au angajat să lucreze pentru scopurile ei trebuie să fie secundată de sprijinul sincer și la timp al tuturor factorilor vii ai poporului, pentru că numai așa rezultatele celor dintâi vor fi de folos.

Timpul de când am intrat în activitate e foarte scurt. Cu toate acestea ne-am convins — pe unde am umblat — că publicul și instituțiunile noastre se însufletesc pentru ideea noiei noastre bănci și-i dau tot concursul lor. Și cu tot dreptul. Pentru că ar fi o curată bătaie a lui Dumnezeu, dacă, când banca de asigurare se oferă a face afaceri în aceleași condițiuni ca alte bănci, am mai bate ușile străine. Așa ceva la un neam străin, nu s'ar

întâmplă. Avem tocmai o pildă la Cehi cari — în multe privințe — sunt în situațiunea noastră. Și ei, ca și noi, în timpul mai nou au naționalizat afacerile de asigurare. Pressa lor e un adevărat cenzor și vai de comerciantul, industriașul sau ori ce alt profesionist boem, care ar cuteză să nu onoreze cu afacerile sale societățile lor naționale de asigurare. Controlul e așa de mare și sentimentul de solidaritate națională așa de dezvoltat și cultivat, încât societăților de asigurare străine nu le-a rămas alta decât să-și ia rămas bun dela teritorul bohem. Noi însă, Domnilor, n'ar trebui să ne mulțumim numai cu aceea ce fac Cehii, adevă că cei ce avem afaceri de asigurare să le facem la societatea noastră. Nu! Cehii sunt pătrunși de importanța și folosul asigurărilor. Lor școală specială în această direcție nu le trebuie. La noi din contră: școală și iar școală. La noi fiecare ar trebui să se facă un apostol al ideii de asigurare, pentru că vremurile în cari trăim sunt extraordinare și prin urmare și mijloacele ce trebuie să le folosim, au să fie extraordinare. Relațiile sociale și economice dificile în cari trăim, ne impune instituțiunea asigurărilor ca o necesitate de prima ordine întru garantarea avutului și viitorului nostru. Și cum poporul nostru este încă, durere, destul de rămas în privința simțului și datorinței sale de a-și asigura viitorul, trebuie să-i facem o adevărată educațiune social-economică dela care nu poate rămâne nici un om pricepător. Și sunt sigur că dacă s'ar explica oamenilor noștri și li s'ar arată însemnătatea asigurărilor, dacă ei în privința aceasta vor vedea exemple vii înaintea ochilor lor, atunci instituțiunea asigurărilor ar străbate până în cele mai îndepărtate locuri. — Atunci nu ne-am mai întâlni la tot pasul cu acei nenorociți «Arși de foc», cari bat luni dearândul casele oamenilor după milă, fără să poată adună nici în minimă parte paguba pricinuită de foc. Atunci oamenii noștri bucuroși ar răscumpără năcazul și mizeriile miluitului cu una-două coroane pe an, plătite ca taxă de asigurare. Atunci ar deveni mai rare sau ar dispărea cu totul și acele figuri nenorocite din societatea noastră, cari neîngrijindu-se de viitor, rămân să-și încheie viața în cele mai jalnice condițiuni. Ar dispărea și acele figuri nenorocite, pe cari le-a descris așa de tragic, dar adevărat, unul dintre prozătorii noștri. Atunci am întâlni și la noi acele conștiinți împăcate și mulțumite că și-au făcut datorința față de ei și familiile lor, pe care le întâlnești atât de des la popoarele străine.

Dar pentru ca să se poată face aceasta, se cere: tărie, caracter și jertfă. Și poate în prima linie jertfă. Nu însă jertfă absolută, ci

terfa cu care suntem datori tuturor instituțiilor noastre, terfă care ne poruncește să sprijinim întâi de toate ce-i al nostru și pentru noi. Trebuie să spun aceasta, pentru că nu arareori ne întâlnim cu oameni cari față de instituțiile noastre fac pretenții cu mult mai mari ca față de cele străine, oameni cari câte odată îți fac impresie că vor să-ți pună cuțitul la gât. În chipul acesta nu se servește și nu s'a servit nici când nici o instituție. Istoria ne e martoră, cu deosebire ce privește institutele de asigurare. La acestea nu câștigurile momentane trebuie să fie considerația oamenilor, ci rezultatele din viitor. — Pentru viitor trebuie lucrat; pentru generația ori generațiile ce vor să vie. Pentru acest viitor Vă cerem azi sprijinul Dv. a oamenilor însuflețiți pentru tot ce e bun și folositor. Teren este pentru că — ca să folosesc expresiunea unui însemnat bărbat din lumea financiară germană — în Ungaria nu s'a pus la cale în ceste două decenii din urmă o întreprindere cu o bază mai reală și cu mai multe prospecte de succes, ca Banca noastră de asigurare. Așa să fie.

La alegerea de director la „Victoria“.

Am semnalat în numărul nostru penultim alegerea resp. definitivarea dlui Sava Raicu în postul de director executiv al „Victoriei“. Revenim azi asupra acestei alegeri, deși ea este mai mult o afacere internă a respectivului institut. O facem, pentru că arareori a făcut o alegere de director la institutele noastre de bani o impresie atât de excelentă în toate cercurile românești ca alegerea dela Arad și fiindcă vedem în ea sălășluirea unui spirit, care va fi chemat să-și exercite influința și asupra altor bănci române în ce privește rostul conducătorilor efectivi ai așezămintelor noastre financiare. S'a aflat în fine și la noi Românii — pe lângă direcțiunile unor bănci mai mici — un conziliu de direcțiune a unei bănci mari, a băncii celei mai mari după „Albina“, care rupând cu tradiția învechită și lăsând la o parte toate considerațiile de ordin personal, ce de sigur nu au lipsit nici la „Victoria“ — a așezat în importantul post de director executiv pe un bărbat vrednic, *ezit din șirul funcționarilor aceluia institut*. Prin aceasta alegere direcțiunea „Victoriei“ nu numai că a răsplătit munca desinteresată și bogată în roade frumoase de un pătrar de veac a dlui Raicu, dar a dat totodată și o dovadă vie despre spiritul său înaintat, de înaltă sa înțelegere pentru adevăratele interese ale instituției încredințată conducerii lor. Căci cine altul — fire-ar acela investit cu ori și ce și câte titluri academice și înzestrat cu ori și ce bunuri materiale — ar putea să ducă înainte cu mai multă vrednicie steagul „Victoriei“ pe calea

progresului decât acela, care de 25 de ani este con-crescut cu aceasta instituție, specialistul consumat, care s'a dezvoltat și perfecționat cu ea, cunoaște toate fazele ei de dezvoltare și care este deja de multă vreme, așa zicând, sufletul întregului așezământ. Va trebui să se urmeze astfel și la alte bănci ale noastre alegându-se în fruntea lor specialiști. Tocmai de aceea e de lipsă că funcționarilor noștri — între cari avem destui cu calități excelente — să li-se deo ocazie să se valideze și în conducerea băncilor noastre. Între ei se vor afla destui, cari se vor impune, așa după cum s'a impus Dl Raicu în trecutul „Victoriei“. Dacă s'ar da ocazie funcționarilor noștri să se afirme. n'am mai vedea, ceea-ce am văzut atât de des, că la conducere se îmbulzesc oameni nechemăți, adeseori lipsiți total de cunoștințele de specialitate. Este timpul suprem ca și la noi să se valideze odată principiul „fiecare la locul său“ și la conducerea efectivă a așezămintelor noastre financiare să ajungă oameni cu adevărat chemăți. oamenii de specialitate, de lipsa cărora, azi, har Domnului nu ne mai putem plânge. În trecutul de patruzeci de ani a băncilor noastre s'a format și la noi o pleiadă întreagă de funcționari de bancă, harnici, cu praxă vastă și vederi largi pe terenul afacerilor de bancă, cari pot fi așezați cu deplină încredere în fruntea institutelor noastre de bani. Dovadă sunt acele bănci unde li-s'a dat ocazie să se valideze special ca directori și unde și au putut valida destoinicia lor cum mai bine nici că se putea. („Timișana“, „Furnica“, „Crișana“ etc).

Vremea diletantismului la conducerea băncilor noastre a trecut și spiritul timpului, care toate le reformează, reclamă imperios și pe terenul acesta schimbări, cari numai spre binele și prosperarea băncilor noastre vor fi. Inceputul e deja făcut, deși la foarte puține din băncile noastre. Să urmeze bunul exemplu dat de acestea, și celelalte bănci mari și mici ale noastre. Căci bine va fi!

Intruparea și organizarea mișcării cooperative la noi.

(Urmare și fine).

B. Alăturarea și deodată cu aceste pregătiri și propagandă, țin că e necesar să se sprijinească și chiar să se inițieze înființarea de tovărășii la sate.

Pentru ușurarea muncii de mai târziu, aceste tovărășii s'ar alcătui în temeiul unor statute-tip, pentruca organizate apoi în cadre centrale să prezinte o uniformitate.

După cum am amintit copiarea și introducerea neschimbată a vreunui sistem cooperativ existent nu găsesc de cea mai fericită rezolvire. După mine felul trebuințelor în împrejurările date hotărâse sistemul cooperativ pe care să-l folosim. În temeiul experiențelor câștigate, principiile pe cari s'ar clădi statutele și prin urmare sistemul cooperativelor noastre ar fi cam următoarele:

1. În tovărășii s'ar primi numai membri convinși și înțelegători ai cooperației, și în urmare, s'ar impe-

decă acvuirarea de membri prin siluire, cum se face la însoțirile ungureșii și bucovinene, unde solicitatorii de împrumut se înscriu ca membri — siliți de nevoi.

2. Responsabilitatea membrilor să fie limitată până la cel mult de 10 ori suma capitalului subscris.

3. Formarea capitalului cooperativ să se facă la fel cu aceea din România, fixându-se un minimum de 20 cor., și un maxim de 3000 cor., cu plata în rate, fie lunare, fie quartale ori anuale, dar cel mai târziu în timp de 3 ani.

Pentru acvuirarea de capitale, prin statute să se fixeze maximul dividendului la 8%, iar maximul intereselor după depunerile spre fructificare la 6%.

Intrucât legea comercială ungară din 1875, pe a cărei bază s'ar forma tovarășiiile noastre, ar fi explicată în defavorul acestui fel de formare a capitalului, — în tot cazul fără temei legal — s'ar fixa quotele (părtașiiile) în suma de 20—50 cor., iar depunerile spre fructificare, cari ar fi elocute cu anul, s'ar onora cu un dividend special de 1—2%.

4. Cercul de activitate a unei tovarășii să fie mărginit de regulă la o comună, dar maximum la un cerc notarial, prin ceea ce s'ar împedea ispita de a transforma cooperativele în speculații de bancă.

5. Fondul de rezervă să fie prefăcut în efecte și scos din operațiile tovarășiei. Formarea rezervelor să fie obligatorie.

6. Tovarășiiile cu un capital sub 5,000 cor. nu pot da marce de prezență și nici salare cu excepția contabilului și a casierului.

7. În statutele fiecărei tovarășii să se prevadă, că de îndată ce Centrala ori centralele vor fi înființate, sunt obligate să intre ca membre la Centrală și anume, subscriind pentru fiecare 20 membri câte o quotă de 50 cor., pentru care răspund cu de 10 ori suma nominală. Ca membre apoi să fie obligate a se supune controlului centralei și a-și îngriji finanțarea tot prin centrală.

Până la înființarea Centralei tovarășiiile să contribuie la susținerea Biroului central cooperativ, în afară de plata tipăriturilor cu o sumă anuală, ce va varia între 20 și 200 cor. anual, după mărimea cooperativei.

8. În statutele tovarășiiilor de credit, — dar numai la aceste — să se prevadă inițierea și finanțarea și altor fel de tovarășii, respective grupări (tovarășii ocazionale) pentru o anumită acțiune economică (valorizări de bucate, poame, mașini agricole, procurări etc.)

9. Fiecare părtașle, după ce în noua combinație de formare de capital un membru numai una poate avea, dă dreptul la un vot și la un singur vot pleni-potențiat, maximum dar două voturi.

Celelalte dispoziții statutare, în conformitate cu praxa de până acum și cu dispozițiile legii comerciale.

Controlul tovarășiiilor s'ar face parte prin Birou și apoi Centrală, parte prin funcționarii băncilor, cu cari stau în relație de credit și dintre cari cel puțin unul trebuie ales în comitetul de control al fiecărei tovarășii.

Felul tovarășiiilor, ce ni se impune să fie înființate, e potrivit, cred eu, să fie fixat așa: Mai întâi tovarășii de credit, apoi de producțiune (lucrarea lemnului, cariere, lăptării, uscătoare de prune, materii brute etc.), apoi de valorizare (bucate, semințe, vite, produsul industriilor etc.) mașini și unelte și în fine, de consum și alte feluri de tovarășii.

Rolul tovarășiiilor de credit ar fi în rândul prim scoaterea sătenilor din ghiarele cămătarilor, ce îi jupue cu împrumuturile lor mici dela 10—50 coroane, pentru cari împrumuturi băncile noastre dela orașe nu pot fi la îndemână. Pentru sume mai mari, dela 100 coroane în sus de pildă, tovarășia de credit ar împlini slujba pe cari azi o face agentul fiecărei bănci dela oraș. Că operația aceasta s'ar face întocmai ca azi prin agent sau ar fi tranșată prin cont-curent ori credit acordat tovarășiei, e chestie de amănunte.

În felul acesta, cred eu, că băncile noastre înlocuind agenții prin tovarășii, își măresc bonitatea afacerilor și în același timp, servesc neamul mult mai bine și mai economiceste.

De preferință tovarășiiile ar lucra cu banca românească, în ținutul căreia se află, ori dacă asta ar fi imposibil, în fiecare comitat s'ar căuta și s'ar găsi una ori mai multe bănci românești, cari ar lucra cu plăcere cu tovarășiiile noastre de credit. Prin aceasta s'ar promova foarte mult consolidarea și mai ales fuzionările băncilor mici și superflue, ajutându-se resp. grăbindu-se procesul pentru care „Solidaritatea“ lucrează în anii din urmă cu atâta zel.

În sprijinirea tovarășiiilor la îndemână ne-ar fi despărțămintele Asociațiunii, oficiile protopopești alăturate cu băncile și cu ceilalți fruntași ai vieții noastre publice și a celor de pe la sate.

C. Finanțarea tovarășiiilor s'ar putea face prin urmare în modul arătat prin băncile din ținuturile respective. Intrucât intermediul acesta ar scumpi prea mult mijloacele financiare ale tovarășiiilor, chestiunea ar putea fi rezolvată în felul următor:

Întreg ținutul românesc cu tovarășiiile sale s'ar raiona și finanțarea s'ar încredința la 2 eventual 4 dintre băncile noastre de frunte, cari și azi îngrijesc reescontul băncilor noastre mai mici.

Sau apoi s'ar căuta capitale românești existente, cari s'ar pune prin Centrală și deocamdată cu ajutorul Biroului central la dispoziția tovarășiiilor. Astfel de capitale am găsi la „Banca generală de asigurare“, care prin tovarășii și-ar avea cei mai buni reprezentanți, sau apoi în o parte a efectelor îngrămădite la băncile noastre.

În fine, finanțarea s'ar putea face prin creditarea fiecărei tovarășii în cadrele unui credit deschis până la o sumă potrivită, prin una ori prin alta dintre marile bănci.

Se înțelege, că, întreaga acțiunea cooperativă s'ar face treptat și fără nici o forțare, căci niciunde nu se răsună forțarea atât de grozav, ca tocmai în munca cooperativă. Întregei acțiuni i s'ar da deplina libertate și toată grija noastră ar fi numai împederea deraierii de pe terenul adevăratei cooperării.

Revenind la partea materială a chestiunii, în legătură cu darul marelui Vasile Stroescu, situația ar fi următoarea:

Acceptate cele spuse în propunerea de față, și admitând, că pregătirile (biroul central și cursurile cooperative) ar dura, în forma aceasta maximum de doi ani, din donație s'ar cheltui în acest scop circa 20,000 coroane. Restul de 30,000 coroane ar fi întrebuințat așa: În conformitate cu donația resp. părerea exprimată de donator cu 10,000 coroane s'ar ajuta înființarea de tovarășii așa fel, că donația resp. Asociațiunea ar subscrie la tovarășiiile indicate quote (părtașii) în sumă până la 100—200, dar cel mult 300 cor. Cu suma de 10 mii cor. s'ar putea ajuta la înființarea alor 50—60 tovarășii. Dupăce aceste tovarășii s'ar

consolidă, capitalul donației ar fi retras, rând pe rând și ar fi investit în alte tovărășii nouă, astfel că acest capital ar rotă încontinuu întru sprijinirea acțiunii cooperative.

Restul de 20,000 coroane s'ar folosi pentru înființarea Centralei fie în formă de quote, fie parte ca spese de fondare și organizare. La aceste sume s'ar adăuga quotele tovărășiilor existente și a celor următoare, și astfel, în scurt timp am avea o Centrală puternică, care ar putea îngriji pe deplin atât de controlul, cât și de conducerea și finanțarea cooperativei române.

Că la timpul său s'ar alcătui o centrală cu mai multe federale sau mai multe centrale, e o chestie ce se poate fixa atunci.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 4 Aprilie 1912.

Situația pieței internaționale de bani arată în ultimele zile o mică ameliorare, deși din motive politice capitalurile franceze continuă a fi rezervate mai ales față de Germania și Austro-Ungaria. După ultimo în Berlin discontul privat s'a redus la $3\frac{7}{8}\%$, în London dela $3\frac{3}{8}\%$ la $3\frac{1}{4}\%$, iar în Paris la $3\frac{1}{8}\%$.

În piața internă de bani situația este neschimbată; o mică ameliorare s'a observat abia în cele două zile ultime. Discontul privat a costat în Viena pentru cambii de prima bonitate 5% , pentru material de a II categorii $5\frac{1}{2}\%$ — $5\frac{3}{4}\%$ și pentru cambii de portofoliu dela 6% în sus.

SOCIETĂȚI COMERCIALE ȘI FINANCIARE.

„Arieșana“, institut de credit și economii soc. pe acții în Turda a implinit în anul curent, anul al XXV-lea al existenței sale. Din privilegiul acesta câteva date asupra înființării și trecutului acestui institut credem că nu vor fi lipsite de interes și pentru cetitorii noștri.

Inițiativa pentru înființarea „Arieșenei“ a luat-o acum un pătrar de veac și mai bine răposatul Dr. Ioan Rațiu, fost prezident al comitetului partidului național, pe atunci avocat în Turda, în a căruia casă s'a ținut prima consfătuire în toamna anului 1886. Sprijinită înființarea materialicește prin Dionisiu St. Șuluțu, familia Mocsonyi și alți fruntași „Arieșana“ și-a ținut adunarea generală de constituire la 23 April 1887, decretându-se înființarea societății cu un capital de K 100,000 și alegându-se prima direcțiune în persoanele următorilor: Dr. Ioan Rațiu, Anania Moldovan, Iosif Chioran, Sim. P. Moldovan și Ioan Mesaroș.

Activitatea și-a început-o noul institut la 29 Iulie 1887, având ca director executiv pe Dionisie St. Șuluțu, cassar pe dl Iuliu C. Vlăduțiu și contabil pe dl Silvestru Moldovan.

La anul 1890 capitalul soc. a fost ridicat prin o nouă emisiune cu K 60,000 la K 160,000, care în ultima adunare generală ținută acum la 15 Martie a. c. a fost urcat din nou cu K 140,000 la K 300,000.

Pozițiile mai principale ale ultimului bilanț sunt următoarele: active K 1.678,763—, venit brut K

112,691—. Escont K 806,730—, Realități K 134,774—. Efecte K 32,239—, Rezerve K 119,636—. Depuneri spre fructificare K 969,035 și profit net K 22,822—.

„Arieșana“ are astăzi două filiale în Iara-de-jos și în Girișul-de-arieș și stă în strânsă legătură și patronează 3 tovărășii de credit sistem Raiffeisen din comunele Ceanul-deșert, Măhaciu și Ceanul-mare.

Adunarea generală jubilară s'a ținut la 15 Martie a. c. și s'a fixat dividendă cu 7% , plătită imediat; totodată în amintirea iubileului de 25 ani s'a întemeiat o fundațiune de K 1,000— pentru ajutorarea și stăpîndirea învățăceilor, sodalilor și calfelor de comerț și meserii, cari vor avea cu timp să înmulțească numărul măestrilor și a comercianților în Turda.

Pentru scopuri culturale filantropice s'a votat suma de K 1,185.84.

În fine au fost aleși ca membrii noi în direcțiune dnii: Marius Elecheșiu, proprietar Velcheriu; Aurel Alexandrescu, proprietar în Grebeniș; Iosif Costin, protopop în Turda și Ioan Tavas, arăndator în Ceanul-mare, și s'a reales Samuil Poruțiu, paroh în Ceanul-deșert.

Comitetul de supraveghiere a fost compus cum urmează: Gavriil Pop, protopop districtual în Măhaciu; Ignat Borzea, proprietar în Turda și Dr. T. Oltean, adv. în Ludoș.

„Economul“, institut de credit și de economii soc. pe acții în Cluj. În 27 Martie a. c. și-a ținut institutul „Economul“ din Cluj a XXVI-a adunare generală în prezența a 54 acționari, cari au reprezentat peste jumătate din totalitatea acțiunilor.

Adunarea a decurs în ordin primindu-se toate propunerile direcțiunii. Dividendă s'a fixat cu K 8— de cupon față cu K 7— din anul precedent și s'a împărțit pentru scopuri culturale și filantropice suma de K 9,018.50, peste 12% din profitul anual.

În direcțiune au fost realeși dnii: Eugen Bianu și Dr. Coriolan Pap, cu totalitatea voturilor. După adunare a urmat o foarte instructivă conferință economică, la care a luat parte pe lângă acționarii prezenți în adunare, aproape toți bărbații de încredere și conducătorii reuniunilor de credit sătești, create și alimentate de institutul „Economul“ sub conducerea dir. Dr. Frâncu. Punctul prim al ordinei de zi, a fost „Altruismul ca element indispensabil în organizația de însoțiri după sistem Raiffeisen“; după expunerile referentului Dr. Frâncu s'a enunțat necesitatea ca să se elimineze elementul speculativ ce caută a se introduce din partea unor conducători ai însoțirilor de credit sătești.

Punctul al doilea al consfătuirii i-a format propunerea dir. Dr. Frâncu, ca în fața mișcării cooperative pornite în sânul „Asociațiunii“ să se prezinte un memoriu prin care conferința să insiste pentru organizarea în primul plan al însoțirilor de credit după sistemul „Raiffeisen“ acomodat raporturilor noastre prin gruparea numai a elementelor fruntașe din sate, între membri și pentru afilierea acestor însoțiri la cea mai puternică bancă din regiune, fiindcă numai astfel se poate garanta creditul, singuranța și controlul și o conlucrare armonică sistematică a factorilor noștri economici organizați și care așteaptă organizare. Însoțirile de valorizare, cumpărare și consum să se pună în lucrare numai după organizarea însoțirilor de credit și în legătură cu aceasta.

Al treilea punct al discuțiunii au fost raportul „Economului“ și al însoțirilor afiliate cu „Banca generală de asigurare“, primindu-se propunerea referen-

tului, de-a stăruil pentru o legătură cât mai intimă și mai rodnică pentru toate părțile și de a se cere băncii introducerea asigurării populare fără vizită medicală, pentru spese de înmormântare, ca să se elimineze un element de sărăcie al poporului.

Al patrulea punct a fost chestiunea asigurării vitelor în raport cu Reuniunea dela Orăștie sau cu „Insotirea regnicolară” din Budapesta, și eventuala organizare a unei reuniuni independente pentru nordul Transilvaniei. Fiindcă după raportul însoțirii din Bpesta decurg tratative de încopciare cu Reuniunea din Orăștie, chestiunea s'a dat mai departe spre studiere.

Ultimul punct a fost cel obicinuit: discuțiune liberă asupra dorințelor locale economice și s'a stăruit mai mult pentru magazinul de bucate reclamat la Gilău și Feneș, spre a stabili legătura între muntenii consumatori și câmpenii producători.

Conferențele, ca cea dela „Economul” sunt foarte instructive și pot da rezultatele cele mai rodnice, din care motiv ar fi de dorit să se generalizeze pe la băncile noastre.

CRONICA.

Diracțiunea „Solidarității” — precum suntem informați — este convocată la o ședință plenară pe *Joi după Paști, 11 crt.* pentru discutarea mai multor chestiuni importante de actualitate.

Spargere cu furt la „Chiorana” în Șomcuta mare s'a întâmplat în noaptea dela 28 spre 29 Martie a. c, furându-se prin făptuitor încă necunoscuți până azi, suma de K 2 289.78 din o cassă mică a institutului. *Precum suntem informați altă pagubă „Chiorana” n'a avut în urma acestei spargerii și și paguba de K 2,289.78 va afla ușor acoperire din fondurile institutului.*

Atragem și cu ocazia aceasta atenția cercurilor conducătoare ale băncilor noastre asupra asigurărilor în contra pagabelor provenite din spargerii cu furt, cari se pot face în condiții foarte avantajoase la „Banca generală de asigurare”.

Dividenda băncilor noastre pe 1911.*

		Cuponul		De plată
		0/0	K	
„Agricola”, Hunedoara	7	3-50	31	Iulie 1911.
„Agricola”, Lugos	7	14-	12	Februarie 1912.
„Agricola”, Sas-Sebeș	7	7-	27	Februarie 1912.
„Albina”	10 ⁰ / ₁₀	20-	23	Martie 1912.
„Ardeleana”	—	12-	21	Martie 1912.
„Armonia”	5	5-	16	Martie 1912.
„Arieșana”	7	7-	1	Martie 1912.
„Auraria”	15	30-	25	Martie 1912.
„Aurora”, Baia-mare	6	6-	2	Martie 1912.
„Avrigeana”	7	7-	1	Mai 1912.
„Banca Poporală”, Dej	6	6-	23	Ianuarie 1912.
„Banca Poporală”, Caransebeș	6	6-	21	Februarie 1912.
„Berzovia”	8	8-	10	Martie 1912.
„Bihoreana”	7	14-	14	Martie 1912.
„Bistrițana”	8	16-	14	Martie 1912.
„Bocșana”	7	7-	26	Februarie 1912.
„Brădetul”	6	6-	21	Martie 1912.
„Buna”	5	1-		
„Cassa de păstrare”, Săliște	7 ¹ / ₂	15-	7	Martie 1912.
„Cassa de păstrare”, Sasca-mont	8	8-	16	Februarie 1912.
„Cassa de păstrare”, Mercurea	7	7-	10	Martie 1912.
„Cămpiana”	7	7-	24	Februarie 1912.
„Cărtășoreana”	5	5-		După adun. gen.
„Chiorana”	7	7-	19	Martie 1912.
„Codreana”	6	6-	4	Martie 1912.
„Cordiana”	9	9-	4	Martie 1912.
„Coroana” Bistrița	6	12-	21	Februarie 1912.

		Cuponul		De plată
		0/0	K	
„Coroana” Timișoara	5	5-	1	Mai 1912.
„Corvineana”	14	14-	26	Februarie 1912.
„Crișana”	—	11-	25	Februarie 1912.
„Cugiereana”	8	8-	20	Februarie 1912.
„Dacia”	8	8-	28	Februarie 1912.
„Decebal”	8	8-	1	Martie 1912.
„Doina”	10	10-	5	Martie 1912.
„Detunata”	10	5-	20	Martie 1912.
„Drăganul”	7	7-	3	Februarie 1912.
„Economia”, Cohalm	6 ¹ / ₂	6-50	15	Martie 1912.
„Economul”	8	8-	27	Martie 1912.
„Făgetana”	6	12-	7	Martie 1912.
„Furnica”	7 ⁰ / ₁₀	28-	17	Februarie 1912.
„Frățietatea”	7	7-	18	Martie 1912.
„Geogeană”	7	7-	22	Februarie 1912.
„Grănițerul”	9	9-	2	Martie 1912.
„Gloria”	—	7-		
„Hategana”	8	8-	20	Februarie 1912.
„Isvorul”, Sebeșul-de-jos	8	8-	1	Mai 1912.
„Lăpușana”	7	7-	15	Mai 1912.
„Lulia”	12	12-	20	Martie 1912.
„Lipovana”	8	16-	16	Februarie 1912.
„Luceafărul”	8	8-	17	Februarie 1912.
„Lumina”	5	10-	6	Martie 1912.
„Luncana”	5	5-	1	Martie 1912.
„Mercur”, Năsăud	8	16-	1	Aprilie 1912.
„Mielul”	12	12-	20	Martie 1912.
„Minerva”	6	6-	15	Mai 1912.
„Monoreana”	7	3-50	20	Februarie 1912.
„Murășana”	8	8-	1	Aprilie 1912.
„Murășanul”	7	14-	22	Februarie 1912.
„Nădlăcaua”	7	7-		La prezentare.
„Oraviciana”	9	9-		
„Orientul”	7	7-	24	Februarie 1912.
„Panciovana”	5	5-	la „Sentinela”.	
„Parsimonia”	8	8-	29	Februarie 1912.
„Păstorul”	7	28-	2	Februarie 1912.
„Patria”	12	24-	12	Februarie 1912.
„Piatra”	6	6-	24	Februarie 1911.
„Plugarul”, Săcădate	—	9-	3	Martie 1912.
„Poporul”, Lugos	7	7-	12	Martie 1912.
„Poporul”, Săliște	5	5-	24	Februarie 1912.
„Porumbăceana”	8	8-	17	Martie 1912.
„Progresul”	—	7-	25	Februarie 1912.
„Sătmăreana”	7	14-	12	Martie 1911.
„Sebeșana”, Caransebeș	7	14-	5	Februarie 1912.
„Sebeșana”, Sebeș	10	10-		
„Selăgiana”	7	7-	26	Februarie 1912.
„Sentinela”	7	7-	1	Martie 1912.
„Sercăiana”	12	12-		
„Silvania”	7	7-	15	Martie 1912.
„Soimul”, Uioara	6	6-	15	Februarie 1912.
„Someșana”	8	16-	22	Februarie 1912.
„Speranța”, Borgo-Prund	10	20-	1	Aprilie 1912.
„Speranța”, Hotczmany	6	3-	23	Aprilie 1912.
„Steaua”	7	7-	1	Februarie 1912.
„Tărnăveana”	6	6-	22	Februarie 1912.
„Tibleșana”	8	8-	2	Februarie 1912.
„Timisana”	8	16-	31	Ianuarie 1912.
„Turnu Roșu”	—	6-	25	Martie 1912.
„Vatra”	6	6-	24	Februarie 1912.
„Victoria”	10	20-	4	Martie 1912.
„Viitorul”	6	6-	24	Martie 1912.
„Vlădeasa”	7	7-	15	Martie 1912.
„Voileana”	7	7-	1	Mai 1912.
„Vulturul”, Diciosănmărtin	6	6-	20	Februarie 1912.
„Vulturul”, Tășnad	6	6-	26	Martie 1912.
„Zărăndeana”	10	10-	20	Februarie 1912.
„Zlăgheana”	7	3-50	16	Februarie 1912.
„Muntele de pietate”	Lei	7-50		

* Rugăm și celelalte institute de bani ale noastre, să binevoiască a ne comunica dividenda fixată pe 1911 și termenul de plată.

Sumar.

Cum trebuie să-și chivernisească micul capitalist averea. — Dela Banca generală de asigurare. — Banca generală de asigurare. — La alegerea de director la „Victoria”. — Întruparea și organizarea mișcării cooperativiste noi. — *Revista financiară*: Situațiunea. — *Societăți comerciale și financiare*: „Arieșana”, inst. de credit soc. pe acții în Turda, „Economul”, inst. de credit și econ. soc. pe acții în Cluj. — *Cronica*: Diracțiunea „Solidaritatea”, Spargere cu furt la „Chiorana” în Șomcuta-mare.

„BIHOREANA”, institut de credit și de economii, societate pe acții în Oradea-mare.

ANUNȚ.

Institutul nostru în adunarea generală ținută la 14 Martie 1912 a decis cu unanimitate urcarea capitalului dela 1.200.000 cor. la suma de 2.000.000 coroane prin o emisiune nouă à 4000 de acții în valoarea nominală de câte 200 coroane.

Intru realizarea acestui conclud, pe baza autorizării primite dela adunarea generală, 1000 acții nouă rezervăm pentru acționarii institutului de credit și economii „ARINA”, care se contopește cu institutul nostru, iară 3000 acții nouă ne luăm voie a le oferi prin aceasta pentru cumpărare On. Acționari ai institutului nostru pe lângă condițiunile următoare:

1. Fiecare acționar vechiu al institutului are drept să opteze și să subscrie din emisiunea nouă cu prețul nominal de 200 coroane și 10 coroane spese, tot după câte două acții, ce posedă transcrise pe numele său din emisiunile premergătoare, o acție nouă. Abateri dela condițiunea, ca acțiunile din emisiunile premergătoare să fie transcrise pe numele proprietarului actual se admit numai pentru erezii, cari vor dovedi, că proprietarul vechiu a răposat, că ei sunt îndreptățiți să moștenească acțiunile, pe baza cărora exerciază dreptul de optare și că s'a pus la cale procedura de ereditare, dar nu s'a terminat. De sine se înțelege, că și aceasta excepțiune se poate admite numai până la termenul fixat pentru însinuarea optării.

2. Termenul de optare și subscriere pentru acționarii vechi se fixează dela 1 Aprilie până în 1 Iunie 1912 cu acea, ca toți acționarii vechi deodată cu declarațiunea de subscriere, sub urmările pierderii dreptului de opțiune, sunt datori să depună la institut până în 1 Iunie 1912 toate acțiunile lor vechi, pentru care optează la subscriere și să plătească la cassa institutului dela fiecare acție subscrisă din emisiunea nouă 40 coroane, ca prima rată din prețul acțiilor emise și 10 coroane spese.

Acționarii vechi, cari nu au participat la subscriere până la termenul de 1 Iunie 1912 își pierd dreptul de prioritate și favorul de a subscrie acții din aceasta emisiune cu prețul nominal de 200 coroane și 10 coroane spese.

Acțiunile depuse la institut pentru optare se ștampilează cu nota de opțiune și se restituiesc imediat acționarilor, dimpreună cu un titlu provizor de acții, în care se induce plățirea ratei prime și a tuturor ratelor următoare.

3. Prețul de emisiune a acțiilor, conform dispoziției §-ului 9 din statute se plătește în cinci rate treilunare și anume:

a) prima rată dimpreună cu spesele de 10 coroane, conform punctului 2 al acestui anunț este a se plăti deodată cu optarea cel mult până în 1 Iunie 1912.

b) a doua rată până în 1 Septembrie 1912.

c) a treia rată până în 1 Decembrie 1912.

d) a patra rată până în 1 Martie 1913.

e) a cincea rată până în 1 Iunie 1913.

Fiecare acționar are însă drept să plătească mai multe rate sau toate ratele înainte de termen. În lipsa de plată a ratelor la termenele fixate se aplică dispozițiile §-ului 10 din statute.

4. Acțiunile nouă după plățirea tuturor ratelor vor participa la toate beneficiile și se vor bucura de toate drepturile, ce posed acționarii vechi, dar la dividendă participă numai cu începutul dela 1 Ianuarie 1914.

Dela plățirea ratelor până în 1 Ianuarie 1914 acționarii primesc după ratele plătite 5% interese iară după ratele restante solvesc 6% interese de întârziere. Acționarii însă, cari vor plăti valoarea întreagă a acțiilor din emisiunea nouă încă înainte de finea anului 1912 se vor bucura de favorul, că după aceste acții o să primească dividendă regulată deja cu începutul de 1 Ianuarie 1913.

Eliberarea acțiilor nouă va urmă numai după plățirea prețului întreg al acelor.

5. Acțiunile, cari vor rămâne încă neplăsite după exercierea la timpul său a dreptului de optare și după excontentarea acționarilor institutului „ARINA”, se vor vinde din mână liberă cu un preț mai urcat, care îl va fixă direcțiunea conform valorii interne ce o reprezintă acțiunile, luând în considerare fondurile, de cari dispune institutul. Asemenea tot direcțiunea va fixă ratele și termenii de plată ai acestor acții.

Onorații acționari, cari doresc să mai cumpere acții din emisiunea nouă și peste numărul acțiilor câte au drept să opteze, sunt rugați, ca deodată cu trimiterea declarației de optare să binevoiască a ne aviză, câte acții nouă ar mai dori să cumpere, deoarece am dori, că și la cumpărarea acțiilor rămase să fie preferiți acționarii institutului.

Dat în Oradea-mare, la 21 Martie 1912.

1-1

DIRECȚIUNEA
institului de credit și economii
„BIHOREANA”.